

Fra planlægning til implementering

Status på udrulning af grøn varme
i kommunerne

April 2024

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

KL

Energistyrelsen

Indhold

1. Sammenfatning og hovedkonklusioner	1
1.1 Hovedkonklusioner	1
2. Baggrund	2
2.1 Køreplan for kommunernes arbejde med udrulning af grøn varme	2
2.2 Data og metode	4
3. Udfasning af olie- og gasfyr i opvarmningen	5
3.1 Udfasning af gasfyr i opvarmningen.....	5
3.2 Udfasning af oliefyr i opvarmningen.....	6
4. Status på kommunernes planlægningsindsats	8
4.1 Status på godkendte fjernvarmeområder	9
4.2 Status på kommunale varmeplaner for fjernvarme, hvor der endnu ikke foreligger godkendt fjernvarmeprojekt	12
4.3 Status på kommunale varmeplaner for individuel varmforsyning	12
5. Status på andre dele af KL-aftalen.....	13
5.1 Etablering af lokale koordinationsfora	13
5.2 Fremme af fælles varmforsyningsløsninger i mindre målestok	13

April 2024

Udarbejdet af KL & Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

1. Sammenfatning og hovedkonklusioner

KL og den daværende regering (S) indgik d. 29. juni 2022 *Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne* (herefter KL-aftalen). Aftalen sætter rammen for kommunernes arbejde for at fremme udfasning af gas til rumopvarmning og udrulning af fjernvarme, hvor det giver mening, frem mod 2028.

Rapporten er udarbejdet i samarbejde mellem KL og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og med input fra Evida. Rapporten giver en status på kommunernes arbejde med at implementere aftalen, herunder med at godkende de konkrete projektforslag, der implementerer kommunernes varmeplaner, og skaber grundlag for fjernvarmekonverteringer. Rapporten giver således et overblik over udrulningen af grøn varme i kommunerne.

1.1 Hovedkonklusioner

- Der er god fremgang i udrulningen af grøn varme. Alene i 2023 skiftede knap 40.000 private gaskunder gasfyret ud til fordel for blandt andet fjernvarme og varmepumper, mens Evida har haft tilgang af blot 156 nye private gaskunder. Ved udgangen af 2023 var der ca. 302.500 private gaskunder mod ca. 342.000 i 2022.
- Ca. 107.000 (35 pct.) af tilbageværende private gaskunder var ved udgangen af 2023 omfattet af et godkendt projektforslag for fjernvarme.
- Knap 59.000 (20 pct.) af tilbageværende private gaskunder var ved udgangen af 2023 placeret i et område udlagt til individuel varmforsyning i en varmeplan og vil dermed skulle investere i en individuel varmeløsning ved udskiftning af gasfyret.
- Ved udgangen af 2023 var en gruppe på knap 122.000 (40 pct.) private gaskunder, beliggende i et område, som er udlagt til fjernvarme i en varmeplan, men hvor der endnu ikke var fulgt op af et konkret projektforslag eller af en beslutning om, at der ikke kommer fjernvarme.
- Ifølge en spørgeskemaundersøgelse foretaget af KL forventer kommunerne at godkende ca. 119 projektforslag i 2024, hvilket omfatter minimum 65.000 ejendomme med gasfyr. Gruppen på 122.000 private gaskunder i potentielle fjernvarmeområder må derfor forventes at blive mindre i løbet af de næste par år.
- Grundet en række forhold er mange projekter stadig ikke godkendt. Det betyder, at mange projekter først forventes godkendt i 2024-25, og at arbejdet dermed ikke forventes afsluttet i 2024.

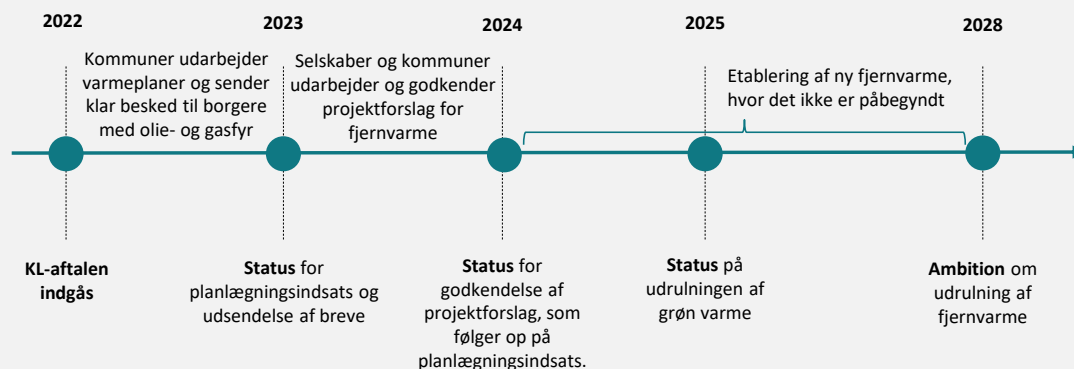
2. Baggrund

I indeværende afsnit gives en kort redegørelse for baggrunden for rapporten, samt data og metode.

2.1 Køreplan for kommunernes arbejde med udrulning af grøn varme

Med KL-aftalen blev det besluttet, at KL og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i samarbejde skulle følge implementeringen af aftalen og løbende indsamle data for planlægningen af den fremtidige varmforsyning i de områder, der i dag er gasforsynede. Dette har tilsammen skabt en køreplan for udrulning af grøn varme, jf. figur 1. Regeringen etablerede herudover i marts 2023 den nationale energikrisestab NEKST, og der blev nedsat en arbejdsgruppe Farvel til gas i danske hjem, der har haft til opgave at identificere uhensigtsmæssigheder og barrierer for en hurtig og effektiv udrulning af grøn varme. Anbefalingerne fra NEKST-arbejdsgruppen og erfaringerne fra kommunerne indgår i det samlede arbejde med at følge op på udrulningen af grøn varme.

Figur 1
Køreplan for udrulning af fjernvarme

Kilde: Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne af 29. juni 2022 (daværende S-regering og KL)

Kommunernes varmeplaner og breve om klar besked i 2022

På baggrund af KL-aftalen udarbejdede kommunerne i 2022 varmeplaner for de gasforsynede områder og udsendte breve til borgerne med besked om deres fremtidige muligheder for grøn varmforsyning. For at følge op på dette gennemførte KL i januar 2023 en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunerne.

Resultaterne viste bl.a., at kommunerne ved udgangen af 2022 havde udsendt ca. 670.000 breve til ejendomssejere om fremtidige grønne varmforsyningsmuligheder. Brevene blev sendt til private husholdninger og erhvervsjendomme mv., som benytter olie- og gas til rumvarme. Nogle kommuner valgte også at sende breve til ejendomssejere med andre varmeløsninger som fx træpillefyr. Derfor kan antallet af breve ikke sammenlignes med antallet af husholdninger med olie- og gasfyr, samt oversigterne i indeværende status. Læs mere om resultaterne i rapporten: [Status for implementering af varmeaftalen](#) af februar 2023.

Af KL-aftalen fulgte det endvidere, at kommunerne skulle indberette de godkendte varmeplaner fra 2022 på den centrale platform Plandata.dk. Som følge af forsinkelse i indberetning fra kommunerne, findes der ikke en oversigt over kommunernes varmeplaner på Plandata.dk fra primo 2023, og det er derfor ikke muligt at sætte indeværende status på projektforslagene i sammenhæng med status på varmeplaner i starten af 2023.

Fra varmeplan til godkendt projektforslag

I løbet af 2023 har kommuner og fjernvarmeselskaber udarbejdet og godkendt konkrete projektforslag med henblik på udrulning af fjernvarme inden udgangen af 2028, hvor det giver mening. Projektforslagene er relevante, fordi de er en forudsætning for, at de udpegede potentielle fjernvarmeområder i sidste ende kan udlægges til fjernvarme. Boks 1 beskriver forskellen på varmeplaner og projektforslag.

I forbindelse med udarbejdelse af projektforslag vil fjernvarmeselskabet i samarbejde med kommunen typisk gennemføre en kommunikationsindsats for projektet i form af informationsmateriale, borgermøder, indhentning af interesselkendegivelse fra borgere mv. På den baggrund forudsættes det i indeværende status, at borgere med gasfyr i godkendte fjernvarmeområder har modtaget nærmere afklaring om deres mulighed for fjernvarme i forbindelse med godkendelse af fjernvarmeprojektet. Det bemærkes, at fjernvarmeselskaber fortsat kan vælge at udskyde eller indstille et projekt, hvis det viser sig, at det pågældende projekt ikke er rentabelt. Dette forudsætter dog godkendelse i kommunen, hvor selskabet skal påvise, at fjernvarme ikke længere er en fordelagtig løsning.

Boks 1

Fra varmeplan til projektforslag

Varmeplan

Varmeplanerne har til hensigt at identificere hvilke gasforsynede områder, der vurderes at have et potentiale for fjernvarme, herunder hvornår fjernvarmen forventes at blive etableret, samt hvilke områder der fremover vurderes at skulle være individuelt forsynet.

Projektforslag

Varmeplanerne udmøntes gennem konkrete projektforslag for de potentielle fjernvarmeområder. Kommunerne kan kun godkende et fjernvarmeprojekt, hvis fjernvarmen er den samfundsøkonomisk mest fordelagtige varmeforsyning i området. Kommunerne kan i dag pålægge et fjernvarmeselskab at udarbejde et projektforslag og gennemføre et projekt, såfremt projektet godkendes.

Kilde: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

2.2 Data og metode

Indeværende status og datagrundlaget er udarbejdet i et samarbejde mellem KL og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet samt med input fra det statslige gasdistributionsselskab Evida.

I rapporten tages der udgangspunkt i data om private gaskunder hos Evida. En privat gaskunde omfatter registrerede kunder (gasmålere) hos Evida uden CVR-nummer. Den typiske ”private gaskunde” hos Evida vil svare til én gasmåler, hvor der er tilkoblet ét gasfyr, som anvendes til rumopvarmning i privat beboelse. Det bemærkes dog, at kategorien også omfatter private kunder, som anvender gas til andre formål end opvarmning, såsom fx gaskomfur. Dertil gøres der opmærksom på, at ejer-, andels- og lejerforeninger typisk vil have tilknyttet et CVR-nummer, hvorfor disse gaskunder som udgangspunkt vil falde under kategorien erhvervskunde. Der kan desuden være tilfælde, hvor en privat gaskunde har oplyst et CVR-nummer til Evida, og dermed registreres som en erhvervskunde, selvom CVR-nummeret anvendes i andet regi og altså ikke er relateret til kundens gasforbrug. Disse faktorer udgør tilsammen en vis usikkerhed om det faktiske antal af private gaskunder. Evidas ejerskab og dermed registrering af kunden, som enten privat eller erhverv, går til og med gasmåleren og ikke længere. Én kunde kan omfatte flere husholdninger, hvis der kun er én gasmåler, som er koblet til ét gasfyr, der opvarmer flere lejligheder i en etageejendom. Ligeledes kan én kunde dække over opvarmning af flere bygninger, fx i tilfælde hvor der er én gasmåler, hvor der er koblet ét gasfyr, der leverer opvarmet vand til flere bygninger, fx i et boligområde (en blokvarmecentral). Her vil Evidas kundeopgørelse kun registrere den bygning, hvor gasmåleren er placeret.

Det vurderes, at Evidas data om private gaskunder giver det mest retvisende øjebliksbillede af anvendelse af gas til opvarmning. Evida er endvidere høringspart på projektforslag for konvertering af gasområder til fjernvarme. På den baggrund tager det kvantitative datagrundlag om udfasning af gasfyr udgangspunkt i Evidas opgørelser af private gaskunder og godkendte projektforslag.

Opgørelsen på antal oliefyr er baseret på adresser med et registreret olieforbrug knyttet til ejendomme i Bygnings- og Boligregistret (BBR).

Antallet af olie- og gasfyr er sammenholdt med varmforsynings- og varmeplansområder indberettet i Plandata.dk. Plandata.dk kan være behæftet med fejl og mangler, da kommunerne har haft forskellig praksis for den lovpligtige indberetning i Plandata.dk. Kommunerne arbejder fortsat på at forbedre datakvaliteten i Plandata.dk.

Tilgangen i denne rapport er ikke metodisk direkte sammenlignelig med data fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets årlige Klimastatus og –fremskrivning, da de to opgørelser ikke bygger på samme datakilde.

Som yderligere grundlag har KL gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner. 84 kommuner har besvaret spørgeskemaet, heraf er 75 af de 84 gaskommuner. Der er således ni gaskommuner, der ikke har svaret. De ni kommuner vurderes at udgøre en begrænset del af de områder, hvor gaskunderne fortsat mangler afklaring om deres fremtidige varmforsyning. Spørgeskemaundersøgelsen vurderes på den baggrund at være retvisende for kommunernes overordnede aktiviteter.

3. Udfasning af olie- og gasfyr i opvarmningen

I indeværende afsnit gives en kort status på udfasning af olie- og gasfyr.

3.1 Udfasning af gasfyr i opvarmningen

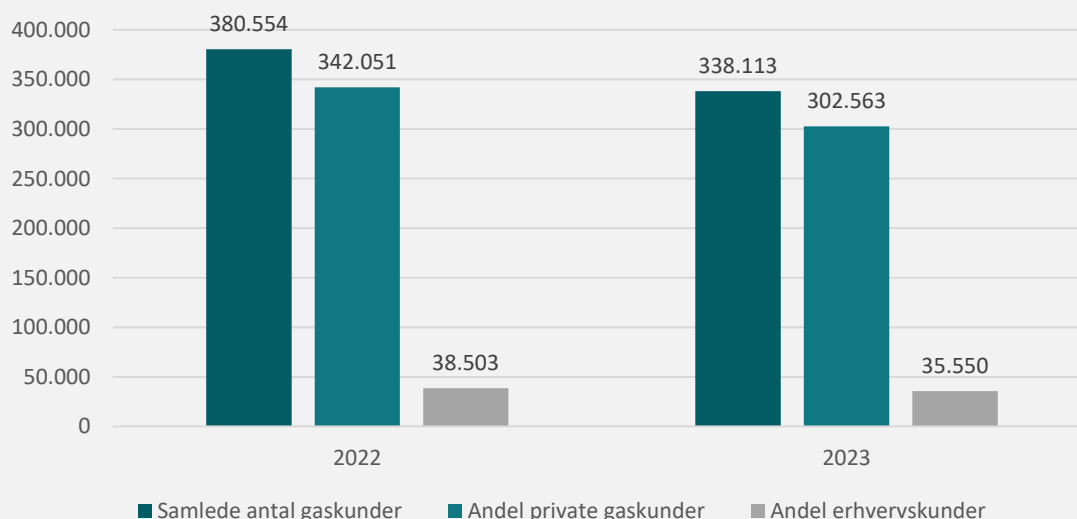
Ved udgangen af 2023 havde Evida ca. 338.000 tilbageværende gaskunder. Heraf udgjorde private gaskunder ca. 302.500, mens erhvervskunder (rumvarme- og procesformål) udgjorde ca. 35.500.

Det samlede antal private gaskunder er i 2023 faldet med ca. 40.000. I 2023 har Evida haft tilgang af blot 213 nye gaskunder, som er fordelt på 156 private gaskunder og 57 erhvervskunder. Disse nye kunder kan bl.a. skyldes konvertering fra fx oliefyrt til et gasfyr.

I figur 2 ses en oversigt over udviklingen i antallet af private gaskunder siden udgangen af 2022, samt fordelingen på hhv. private og erhvervskunder. Antallet af private gaskunder dækker over kunder, hvor der ikke er tilkøbt et CVR-nummer, hvilket typisk vil omfatte private husholdninger med et gasfyr. Erhvervskunder dækker over kunder med et tilknyttet CVR-nummer. Det vil typisk være virksomheder, der benytter gas til varme- og procesformål, men vil i nogle tilfælde også inkludere private husholdninger i fx etageejendomme, da ejer-, lejer- og andelsforeninger typisk vil have tilkøbt et CVR-nummer. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at adskille om erhvervskunder benytter gas til rumvarme eller proces, hvorfor resten af rapporten tager udgangspunkt i data om private gaskunder.

Figur 2

Oversigt over antallet af gaskunder og fordeling på hhv. private- og erhvervskunder hos Evida i perioden ultimo 2022 - ultimo 2023

Anm.: Opgørelsen er baseret på antal gaskunder i Evidas kundedatabase. Evida nedskriver antallet af gasforbrugere når slutafregningen er foretaget. Antallet af private gaskunder dækker kunder, hvor der ikke er tilkøbt et CVR-nummer og omfatter derfor typisk private husholdninger. Erhvervskunder dækker over virksomheder med CVR-nummer. Dette inkluderer både virksomheder, der benytter gas til varme- og procesformål. Antallet af erhvervsgaskunder vil i nogle tilfælde også inkludere husholdninger idet fx ejer-, lejer og andelsforeninger typisk vil have tilknyttet et CVR-nummer.

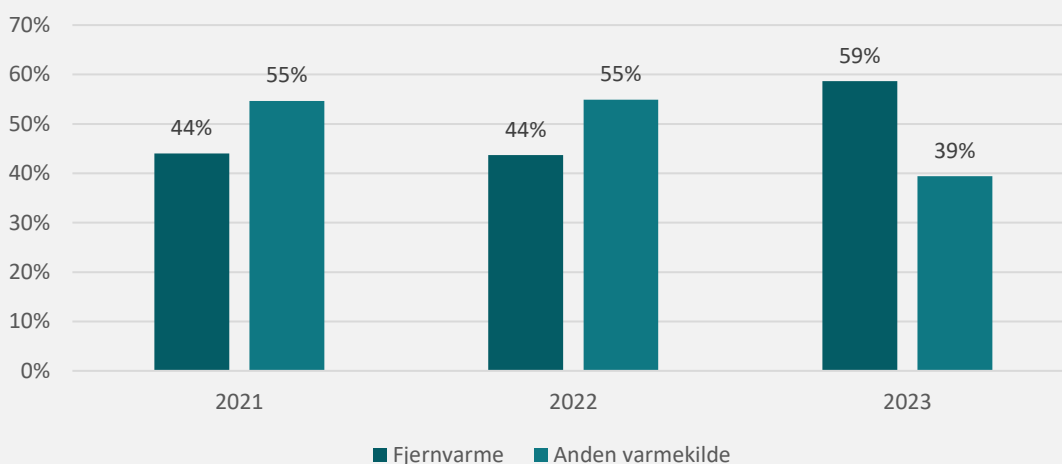
Kilde: Evida trukket pr. ultimo 2023

Nye varmekilder når gasfyret udskiftes

Evida spørger deres kunder, hvad de skifter til, når de melder opsigelse hos Evida. I 2023 angav 59 pct. af kunderne til Evida, at de ville skifte til fjernvarme. 39 pct. angav, at de ville skifte til en anden varmekilde end fjernvarme, mens de resterende 2 pct. ikke ønskede at oplyse deres nye opvarmingskilde. Andelen der har angivet, at de skifter fra gas til fjernvarme, er steget betydeligt fra 2022 til 2023 fra en andel på 44 pct. til 59 pct., *jf. figur 3*. Det bemærkes, at der skal tages forbehold for denne opgørelse, da det er Evidas kunders egne tilkendegivelser i forbindelse med opsigelse.

Figur 3

Oversigt over ny varmekilde angivet ved opsigelse hos Evida i perioden ultimo 2022 - ultimo 2023

Anm.: I forbindelse med kundens opsigelse hos Evida spørges der, hvad kunden skifter til. Årstallet er udtryk for den dato, hvor kunden har angivet overgang til en anden varmekilde. Der tages forbehold for tallene, da det er kundernes egne tilkendegivelser. De mindre end 2 pct. af gaskunderne, der ikke har ønsket at oplyse hvilken varmekilde de er konverteret til, fremgår ikke af søjlerne i diagrammet.

Kilde: Evida

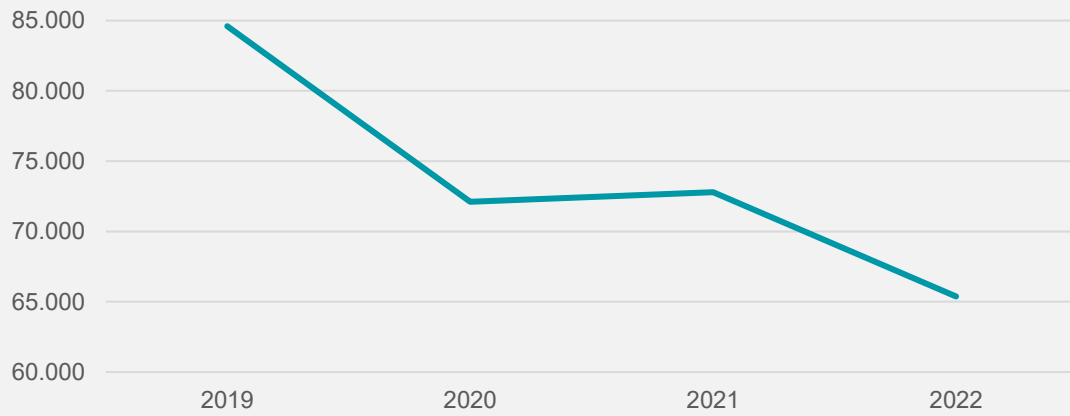
3.2 Udfasning af oliefyr i opvarmningen

I 2022 var der godt 65.000 adresser med et registreret olieførbrug. Fra 2021 til 2022 blev ca. 7.500 oliefyr konverteret til en anden varmekilde. I figur 4 ses udviklingen i antallet af oliefyr siden 2019.

Da forbrugsdata på olie endnu ikke er endeligt indmeldt for 2023, fremgår 2023 ikke af figuren.

Figur 4

Oversigt over antal oliefyr (adresser med registreret olieforbrug) fra 2019-2022

Anm.: Antallet af oliefyr er baseret på antal adresser med et registreret olieforbrug det pågældende år. Eventuel konvertering af oliefyr efter registreringen det pågældende år, vil først fremgå i det år, hvor der ikke længere er registreret et forbrug. Olieforbrug indmeldes af olieleverandører og knyttes til BBR. Data på antal oliefyr er trukket d. 20. februar 2024. Data kan løbende ændre sig, da olieleverandører kan justere indberetningerne bagudrettet.

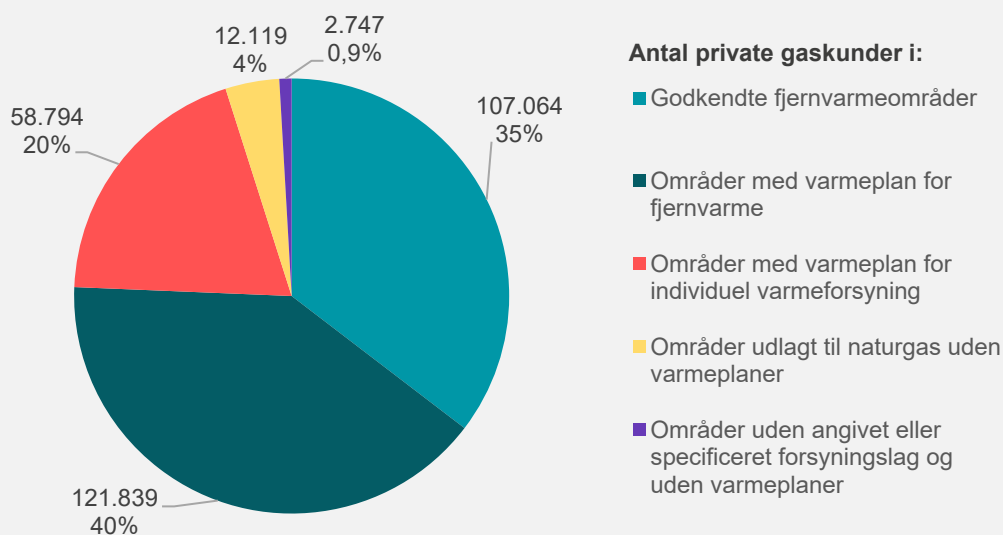
Kilde: BBR knyttet til forbrugsdata på olie

4. Status på kommunernes planlægningsindsats

Dette afsnit giver en status på kommunernes varmeplanlægning, herunder godkendelse af projektforslag for fjernvarme og fjernvarmeselskabernes arbejde med at etablere fjernvarme.

I nedenstående figur 5 ses en status over kommunernes planlægningsindsats for konvertering af de ca. 302.500 tilbageværende private gaskunder ved udgangen af 2023. Oversigten er et øjebliksbillede og tager udgangspunkt i data fra en opgørelse af private gaskunder fra Evida samt kommunernes indberetning af varmeplaner og godkendte fjernvarmeområder på Plandata.dk.

Figur 5
Oversigt over varmeplaner og projektforslag for tilbageværende private gaskunder ved udgangen af 2023

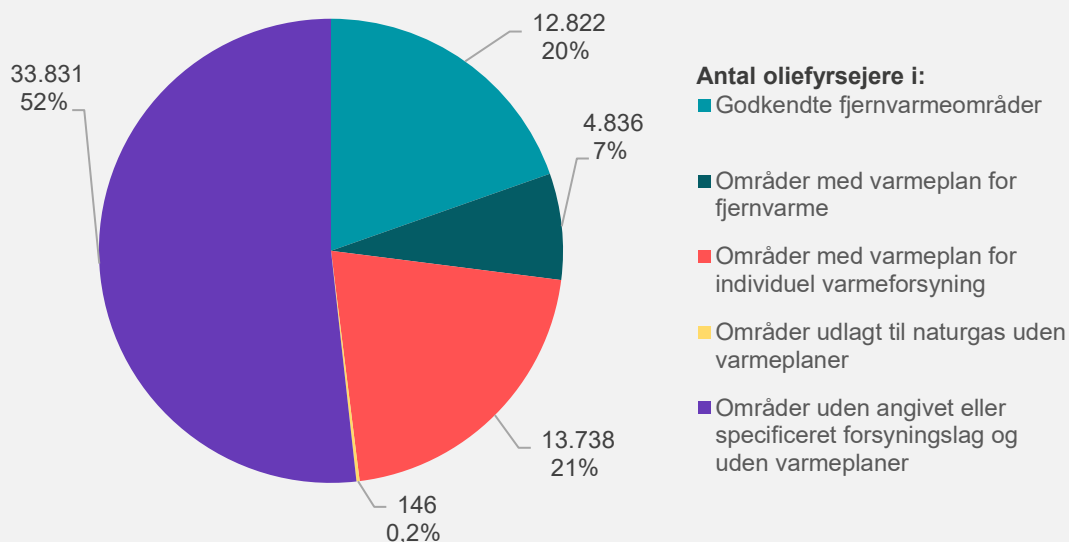
Anm.: Figuren viser fordelingen af private gaskunder sammenholdt med forsynings- og varmeplansområder i Plandata.dk pr. ultimo 2023. En privat gaskunde kan indeholde flere boliger, fx i etagebyggerier. I tilfælde af overlappende områder i Plandata.dk er gaskunden alene medtalt i den førstkomende af de listede kategorier på figuren. Dvs. at hvis en kunde fx er placeret i et område der både er registreret som godkendt fjernvarmeområde, og omfattet af en varmeplan for fjernvarme, så er denne medtalt under godkendte fjernvarmeområder. Godkendte fjernvarmeområder, omfatter både eksisterende fjernvarmeområder og områder, hvor der er godkendt et projektforslag om fjernvarme, men hvor fjernvarme endnu ikke er etableret. Data er trukket pr. ultimo december 2023.

Kilde: Evida, Plandata.dk. Data er trukket pr. ultimo december 2023.

I nedenstående figur 6 ses en oversigt over placeringen af oliefyresejere pr. 20. februar 2024. Baseret på olieleverandørernes indberetning af adresser med olieforbrug var der ca. 65.000 oliefyre i 2022. Over halvdelen af disse ligger i områder, hvor der ikke er indberettet en varmeplan i Plandata.dk. Dette skyldes primært, at en stor del af oliefyrene ligger uden for de gasforsynede områder, hvor kommunerne ikke er tilskyndet til at udarbejde en varmeplan gennem KL-aftalen.

Nogle af oliefyrejerne kan potentielt være omfattet af de fjernvarmeprojekter, der forventes godkendt i 2024, *jf. nedenstående afsnit 3.2.*

Figur 6
Oversigt over varmeplaner og godkendte projekter primo 2024 for de tilbageværende oliefyr (adresser med registreret olieforbrug i 2022)

Ann.: Figuren viser fordelingen af oliefyrsejere sammenholdt med forsynings- og varmeplansområder i Plandata.dk primo 2023. Antallet af oliefyr er baseret på adresser med et registreret olieforbrug i løbet af 2022 knyttet til BBR. Eventuelle konverteringer af oliefyr efter registrering vil dermed ikke fremgå af opgørelsen. I tilfælde af overlappende områder i Plandata.dk er gaskunden alene medtalt i den førstkomende af de listede kategorier på figuren. Dvs., at hvis en kunde fx er placeret i et område, der både er registreret som godkendt fjernvarmeområde, og omfattet af en varmeplan for fjernvarme, så er denne medtalt under godkendte fjernvarmeområder. Godkendte fjernvarmeområder, omfatter både eksisterende fjernvarmeområder og områder, hvor der er godkendt et projektforslag om fjernvarme, men hvor fjernvarme endnu ikke er etableret. Tre ejendomme med oliefyr fremgår ikke af opgørelsen pga. ugyldige koordinater, deraf en mindre afvigelse fra summen i figur 4.

Kilde: BBR knyttet forbrugsdata på olie i 2022 trukket pr. 20. februar 2024, Plandata.dk pr. 5. marts 2024.

4.1 Status på godkendte fjernvarmeområder

Når et projektforslag for fjernvarme er godkendt, skal kommunen indberette det godkendte fjernvarmeområde på Plandata.dk. Private gaskunder beliggende i disse områder forventes at have fået en nærmere afklaring på, at der kommer fjernvarme hos dem, da fjernvarmeselskabet i samarbejde med kommunen typisk gennemfører en kommunikationsindsats over for borgerne i området.

Ved udgangen af 2023 var ca. 107.000 private gaskunder beliggende i et godkendt fjernvarmeområde. Det samme gjorde sig gældende for knap 13.000 oliefyrsejere. Dette svarer til, at ca. 35 pct. af alle de private gaskunder og 20 pct. af oliefyrsejerne enten bor i et område, hvor der allerede er etableret fjernvarme, eller har fået en nærmere afklaring om, at de kan forvente fjernvarme, fordi der ligger et godkendt men endnu ikke udrullet projektforslag.

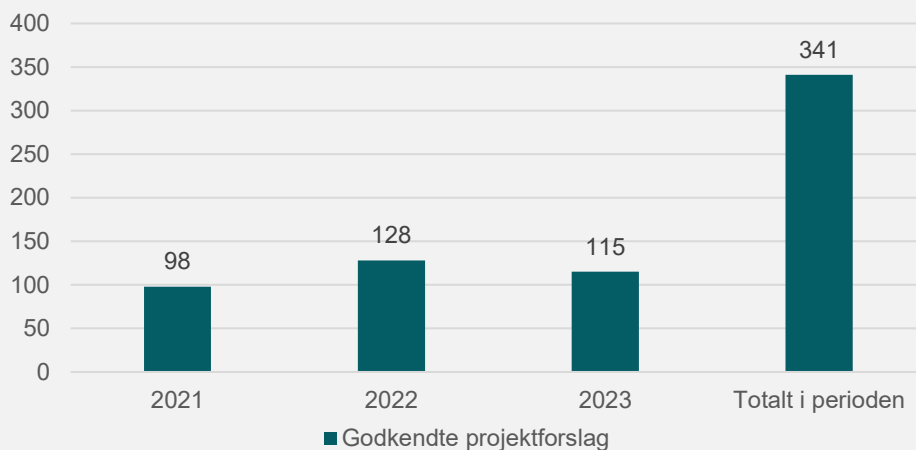
Det er med oplysningerne i Plandata.dk ikke muligt at skelne mellem etableret fjernvarme og godkendte fjernvarmeprojekter, og det er derfor heller ikke muligt at specificere hvor mange af disse gaskunder, der har adgang til fjernvarme på nuværende tidspunkt. Det skønnes dog, at forætningspotentialet udgør i omegnen af 20.000-45.000 bygninger med gasfyr, som historisk set har fravalgt at tilkoble sig fjernvarmen.

Godkendte projektforslag

I 2023 blev Evida orienteret om 115 godkendte projektforslag for konvertering af gasområder til fjernvarme¹. I nedenstående figur 7 ses en oversigt over udviklingen af antallet af godkendte projektforslag i perioden 2021-2023.

Figur 7

Oversigt over godkendte projektforslag i perioden 2021-2023.

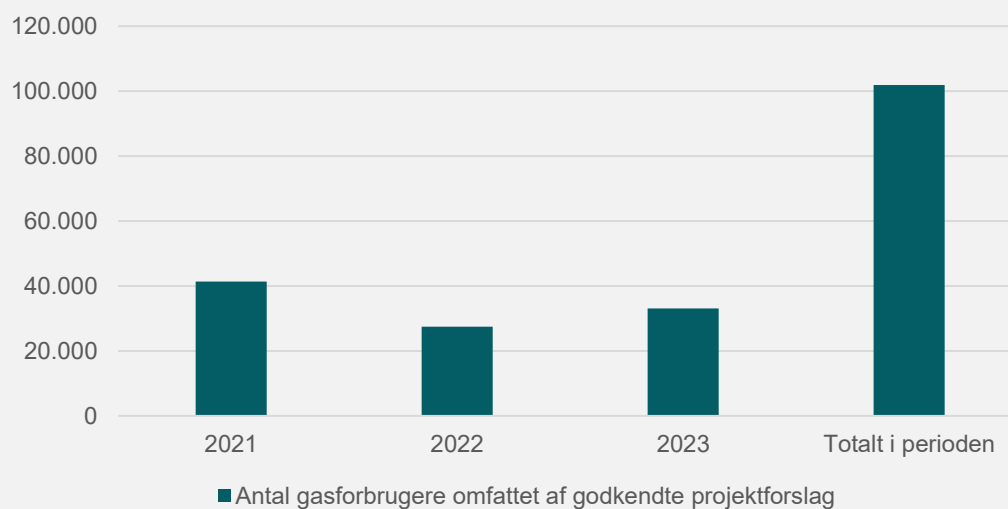
Anm.: Opgørelsen er baseret på data fra Evida, der som høringspart på konverteringsprojekter bliver orienteret af kommunerne, når et projektforslag er godkendt. Et projekt er medtalt i det år, det har haft høringsfrist hos Evida.

Kilde: Evida. Data er trukket pr. ultimo december 2023.

De 115 projektforslag, som er godkendt i 2023 omfatter potentielt konvertering af knap 33.000 gaskunder (private og mindre erhverv). I perioden 2021-2023 er der godkendt projektforslag, der omfatter lidt over 100.000 potentielle konverteringer til fjernvarme, *jf. figur 8*.

¹ Det bemærkes, at Evidas og KL's data for godkendte projektforslag varierer betydeligt. I KL's spørgeskemaundersøgelse har kommunerne svaret, at de har godkendt 163 projekter i 2023, mens Evida er blevet orienteret om 115 godkendte projektforslag. Forskellen kan skyldes, at data er trukket på forskellige tidspunkter, eller at en række kommuner ikke har orienteret Evida. I denne rapport tages der udgangspunkt i tal fra Evida for de bagudrettede projektforslag. Det er dermed muligt, at resultaterne underestimerer omfanget af godkendte projektforslag.

Figur 8
Oversigt over godkendte projektforslag i perioden 2021-2023

Anm.: Opgørelsen er baseret på data fra Evida, der som høringspart på konverteringsprojekter bliver orienteret af kommunerne, når et projektforslag er godkendt. Et projekt er medtalt i det år, det har haft høringsfrist hos Evida. Data er trukket pr. ultimo december 2023.
Kilde: Evida

Status på udrulning af godkendte fjernvarmeprojekter

Ifølge KL's spørgeskemaundersøgelse oplever 45 ud af 75 kommuner, at der er fremgang i de godkendte projekter, og at udrulningen af fjernvarme følger tidsplanen. En stor del af projekterne forventes derfor udrullet inden udgangen af 2028.

For de godkendte projekter angiver kommunerne, at fjernvarmeselskaberne enten er ved at indhente tilsagn fra gaskunderne, forberede udbud, eller at anlægskontrakten er underskrevet. Størstedelen af kommunerne angiver, at anlægsarbejdet er igangsat, eller at tilkoblingen af kunder er påbegyndt.

Selvom et projekt er godkendt, kan der være risiko for, at fjernvarmeprojektet alligevel ikke er rentabelt og derfor må udskydes eller indstilles. Dette kan fx være tilfældet, hvis projektet viser sig dyrere end forudsat i projektforslaget, hvis der ikke er nok kunder, som vil tilslutte sig, eller hvis projektet ikke har opnået den forventede støtte fra fjernvarmepuljen.

De 30 kommuner, der ikke oplever den forventede fremgang i fjernvarmeprojekterne, peger netop på højere anlægspriser, manglende tilsagn om tilslutning fra gaskunderne og manglende tilsagn fra fjernvarmepuljen som de primære årsager til, at projekterne er gået i stå.

Dette underbygges af en spørgeskemaundersøgelse foretaget af Dansk Fjernvarme, hvor selskaberne angiver, at indstillingen af fjernvarmeprojekter i 2023 særligt skyldtes, at fjernvarmeprojekter ikke har opnået en tilstrækkelig kundetilslutning, eller at selskaberne ikke har opnået tilsagn fra fjernvarmepuljen.

4.2 Status på kommunale varmeplaner for fjernvarme, hvor der endnu ikke foreligger godkendt fjernvarmeprojekt

Ved udgangen af 2023 var der ca. 122.000 private gaskunder beboende i et område udlagt til fjernvarme i en kommunal varmeplan, men hvor der endnu ikke foreligger et godkendt projektforslag. Det samme gjorde sig gældende for knap 5.000 oliefyrsejere. Dette svarer til, at ca. 40 pct. af de private gaskunder og 7 pct. af oliefyrsejerne fortsat afventer en nærmere afklaring om muligheden for fjernvarme. I KL's spørgeskemaundersøgelse angiver flere kommuner angiver, at den manglende afklaring primært skyldes, at de økonomiske forudsætninger for etablering af fjernvarme har ændret sig de seneste år, hvilket har medført et større analysearbejde i fjernvarmeselskaberne.

Kommunerne og fjernvarmeselskaberne arbejder for, at der udarbejdes og godkendes et projektforslag for fjernvarme til denne gruppe eller, at området alternativt udlægges til individuel varmforsyning, såfremt det ikke længere vurderes at være potentiale for fjernvarme i området, hverken nu eller på længere sigt.

Forventning til projektforslag i 2024

Det vurderes, at gruppen af olie- og gaskunder, der fortsat afventer afklaring om muligheden for fjernvarme, vil blive mindre i 2024. Dette underbygges bl.a. af:

- KL's spørgeskemaundersøgelse, hvor i alt 56 kommuner har angivet, at de har gasområder, som fortsat vurderes at have potentiale for fjernvarme, men hvor der endnu ikke er godkendt et projektforslag.
 - Heraf har 48 kommuner angivet, at de forventer at behandle i alt 119 projektforslag i 2024. Disse forventes at omfatte minimum 65.000 konverteringer. Størstedelen af de forventede projektforslag i 2024 forventes at være udrullet inden 2028. De resterende otte kommuner forventer at behandle projektforslag for konvertering efter 2024.
 - 41 kommuner i KL's spørgeskemaundersøgelse har angivet, at de forventer at behandle projektforslag for konvertering af ca. 6.000 oliefyr i 2024.
- Dansk Fjernvarmes medlemsundersøgelse, som ligeledes viser, at sektoren forventer at lave projektforslag i 2024 med et potentiale på 62.000 naturgaskonverteringer.
- Data fra Evida, som viser, at der i januar og februar 2024 allerede er sendt 31 projektforslag i høring.

4.3 Status på kommunale varmeplaner for individuel varmforsyning

Ved udgangen af 2023 var ca. 59.000 private gaskunder beliggende i et område udlagt til individuel varmforsyning i en varmeplan. Disse gaskunder bør ifølge KL-aftalen have fået klar besked fra kommunen om, at der ikke forventes fjernvarme i deres område, og at de derfor bør afsøge mulighederne for at erstatte deres fyr med en anden grøn varmeløsning, f.eks. en individuel varmepumpe.

5. Status på andre dele af KL-aftalen

Dette afsnit giver en kort status på implementeringen af andre dele af KL-aftalen.

5.1 Etablering af lokale koordinationsfora

Med KL-aftalen blev det besluttet, at der skulle etableres lokale koordinationsfora i kommunerne for at styrke koordinationen mellem kommuner, fjernvarmeselskaber, el-distributionselskaber, Evida, virksomheder med potentiale for udnyttelse af overskudsvarme m.fl.

Ifølge KL's spørgeskemaundersøgelse blandt kommunerne er der i 2022 og 2023 54 kommuner, som har nedsat lokale koordinationsfora og yderligere 14 kommuner, som forventer at nedsætte et lokalt koordinationsforum i løbet af 2024. 16 kommuner har angivet, at de har vurderet, at det ikke er relevant for dem at etablere et lokalt koordinationsforum, da de enten ikke har naturgasforsynede områder, eller fordi indsatsen allerede koordineres i et eksisterende forum, fx via et tværkommunalt forsyningselskab. KL lavede en tilsvarende spørgeundersøgelse i 2023, hvor otte af de 14 kommuner, der ikke har svaret i år, angav, at de har etableret et koordinationsforum. Det er derfor forventningen, at minimum 76 kommuner har etableret et koordinationsforum med udgangen af 2024, hvor det er relevant.

Kommunerne angiver, at de nedsatte koordinationsfora hovedsageligt består af de lokale forsyningselskaber, elnetselskaber, transmissionsselskaber, Evida, relevante nabokommuner og kommunen selv. Nogle kommuner inviterer ligeledes relevante boligselskaber, større virksomheder og relevante organisationer med.

Evida har deltaget i koordinationsforummøder i 31 kommuner, hvor Evida bidrager med vidensdeling om konverteringer fra gas samt koordinering på tværs. Tilgangen hos kommunerne er forskellig både med hensyn til antal møder, deltagere, indhold og format. Konvertering fra gas til anden varmekilde i denne skala er kompleks og involverer mange aktører, hvorfor Evida oplever, at koordinationsforummøderne bidrager til vidensdeling om planer på tværs, samt et øget kendskab til hinanden og de forskellige udfordringer, hver aktør står overfor. Det skaber bredere forståelse for opgaven og gør det nemmere at række ud efterfølgende, så konvertering kan ske så gnidningsløst som muligt.

5.2 Fremme af fælles varmforsyningsløsninger i mindre målestok

Af KL-aftalen blev det endvidere aftalt, at kommunerne kan bidrage til understøttelse og udvikling af fælles, mindre varmforsyningsprojekter i de områder, hvor der ikke kommer fjernvarme, men hvor det heller ikke er hensigtsmæssigt med individuelle opvarmningsløsninger, fordi boligerne ligger tæt på hinanden. I nogle lokalområder kan det være en løsning, at et mindre antal ejendomssejere i fællesskab forsynes fra en fælles lokal varmforsyningsløsning i mindre målestok.

En mindre, fælles varmeløsning kan fx bestå af et kollektivt jordvarmeanlæg (termonet) eller anden fælles lokal varmforsyningsløsning i mindre målestok. Ifølge KL's spørgeskemaundersøgelse blandt kommunerne har 56 kommuner angivet, at de enten har understøttet udbredelsen af mindre, fælles varmeløsninger i 2023 eller forventer at gøre det i 2024. Hertil har 31 kommuner angivet, at der tilsammen er arbejdet med mere end 57 projekter om enten termonet eller ø-varme, omfattende ca. 13.000 gaskunder og 2.300 olie-kunder. Dertil angiver de 56 kommuner, der har understøttet udbredelse af mindre, fælles varmeløsninger, at mange borgergrupper og lokale aktører selv arbejder for etableringen af kollektive varmeløsninger. KL har i spørgeskemaundersøgelsen spurgt til arbejdet med kollektive varmeløsninger over og under 0,25 MW, hvor de store fjernvarmeselskaber ikke når ud. Med ø-varme henvises der i denne sammenhæng til lokale, kollektive varmeløsninger, der etableres som traditionel fjernvarme med distribution af varmt vand i isolerede rør, men blot i en mindre skala.

Kommunerne angiver manglende ressourcer og viden blandt ejendomssejerne som den primære barriere for udbredelsen af fælles, mindre varmeløsninger. Samtidig oplever kommunerne særligt finansiering som en stor udfordring - ikke mindst for termonet-projekter, da kommunerne ikke må stille garanti for lån til disse projekter.

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

KL

Energistyrelsen